

Anonüümseks muudetud versioon

Tölge

C-266/19 – 1

Kohtuasi C-266/19

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

29. märts 2019

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Bundesgerichtshof (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

7. märts 2019

Kassatsioonkaebuse esitaja:

EIS GmbH

Vastustaja kassatsioonimenetluses:

TO

BUNDESGERICHTSHOF

KOHTUMÄÄRUS

[...]

kohtuasjas

EIS GmbH, [...]

hageja, kostja vastuhagi asjas ja kassatsioonkaebuse esitaja,

[...]

versus

TO, [...]

ET

kostja, vastuhagi esitaja ja vastustaja kassatsioonimenetluses,

[...]

[lk 2]

Bundesgerichtshofi (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim üldkohus) I tsiviilkolleegium tegi 20. detsembri 2018. aasta kohtuistungil põhjal [...]

järgmise kohtumääruse:

- I. Menetlus peatatakse.
- II. Euroopa Liidu Kohtule (edaspidi „Euroopa Kohus“) esitatakse selle kohta, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiivi 2011/83/EL tarbijaõiguste kohta (ELT 2011, L 304, lk 64) artikli 6 lõike 1 punkti h ja lõiget 4 koosmõjus I lisa A osaga, järgmised eelotsuse küsimused:
  1. Kas telefoninumber on direktiivi 2011/83/EL I lisa A osas esitatud taganemise näidisjuhendi täitmisjuhendi tähenduses „olemas“, kui kaupleja näitab telefoninumbri ära impressumis või esitab selle selgelt ja arusaadavalt oma veebisaidi avalehel?
  2. Kas telefoninumber on direktiivi 2011/83/EL I lisa A osas esitatud taganemise näidisjuhendi täitmisjuhendi tähenduses „olemas“, kui kaupleja küll kasutab telefoniühendust äritegevuse raames, kuid muuks otstarbeks kui kauglepingute sõlmimiseks, mistõttu ei võta ta telefoni teel vastu ka kauglepingute tagasitäitmise eesmärgil esitatud taganemisavaldusi? **[lk 3]**

Põhjendused

- 1 I. Hageja saatis 29. detsembril 2014 kostjale, kes on tema konkurent erootikakaupade veebipõhise müügi valdkonnas, advokaadi kaudu hoiatuse, mis puudutas taganemisõiguse kohta väärteabe andmist ja kaupade reklaamimist testitulemuse alusel. Hageja nõudis, et kostja esitaks rikkumise lõpetamise kinnituse, mille mittetäitmise eest on ette nähtud karistus, ja hoiatuse esitamise kulude tasumist summas 612,80 eurot.
- 2 Kostja esitas 8. jaanuaril 2015 rikkumise lõpetamise kinnituse, mille mittetäitmise eest on ette nähtud karistus. Advokaadi koostatud kirjas esitas kostja hagejale 12. jaanuaril 2015 omakorda hoiatuse, kuna hageja oli oma veebisaidil taganemisõigust puudutavas teabes jätnud ära näitamata telefoninumbri. Oma hoiatusega seotud advokaadikuludeks märkis kostja samuti 612,80 eurot ning teatas, et tema maksenõudega on hageja 29. detsembri 2014. aasta hoiatuse kulude hüvitamise nõue tasaarvestatud.

- 3 Selle peale esitatud hagi palus hageja tuvastada, et kostjal ei ole õigust esitada 12. jaanuari 2015. aasta hoiatuses esitatud rikkumise lõpetamise ja kulude hüvitamise nõuet. Peale selle nõudis hageja 29. detsembri 2014. aasta hoiatusega seotud kulude hüvitamist. Seejuures väitis hageja, et oma veebisaidi impressumis oli ta enda kasutatava telefoninumbri ära näidanud. Kõnealune telefoninumber on lisaks esitatud tema veebisaidi avalehe alumises servas.
- 4 Kostja esitas vastuhagi, milles jäi 12. jaanuari 2015. aasta hoiatuses esitatud rikkumise lõpetamise nõude juurde.
- 5 Hageja avaldas seepeale, et tema nõude osas tuvastada, et kõnealuse rikkumise lõpetamise asjas puudub nõudeõigus, on otsuse tegemise vajadus ära langenud. [lk 4]
- 6 Landgericht (esimese astme kohus) jättis hagi rahuldamata ja rahuldab vastuhagi. Berufungsgericht (apellatsioonikohus) jättis hageja apellatsioonkaebuse põhiosas rahuldamata.
- 7 Apellatsioonikohtult menetlusloa saanud kassatsioonkaebusega, mille kostja palub jätta rahuldamata, jääb hageja hagi ja vastuhagi esitatud nende nõuete juurde, mida madalama astme kohtutes ei rahuldatud.
- 8 II. Hageja kassatsioonkaebuse rahuldamine oleneb sellest, kas hageja veebisaidil esitatud teave taganemisõiguse kohta, mis on kostja hinnangul nõuetevastane, on vastuolus Saksa tsiviilseadustiku (Bürgerliches Gesetzbuch, edaspidi „BGB“) § 312d lõike 1 esimese lausega ning Saksa tsiviilseadustiku rakendamise seaduse (Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch, edaspidi „EGBGB“) artikli 246a § 1 lõike 2 esimese aluse punktiga 1 ja teise lausega koosmõjus 1. lisaga ning on seega Saksa konkurentsiseaduse (Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb, edaspidi „UWG“) varasema versiooni § 3 ja § 4 punkti 11 kohaselt vastuolus konkurentsioigusega. See sõltub tõlgendusest, mis antakse direktiivi 2011/83/EL tarbijate õiguste kohta (edaspidi „direktiiv 2011/83/EL“) artikli 6 lõike 1 punktile h ja lõikele 4 koosmõjus I lisa A osaga. Seetõttu tuleb enne kassatsioonkaebuse asjas otsuse tegemist menetlus peatada ja esitada ELT artikli 267 esimese lõigu punkti b ja kolmanda lõigu alusel eelotsusetaotlus Euroopa Kohtule.
- 9 1. BGB § 312g lõige 1 näeb ette, et tarbijatel on väljaspool ärruume sõlmitud lepingute puhul (BGB § 312b) ja kauglepingute puhul (BGB § 312c) vastavalt BGB §-le 355 õigus lepingust taganeda. BGB § 312d lõike 1 esimene lause ja EGBGB artikli 246a § 1 lõike 2 esimese lause punkt 1 näevad ette, et kaupleja on BGB § 355 lõike 1 kohaselt kohustatud andma tarbijale teavet selle kohta, millised on tarbijale BGB § 312g lõikest 1 tuleneva taganemisõiguse kasutamise tingimused, tähtaeg ja kord. EGBGB artikli 246a § 1 lõike 2 teise lause kohaselt saab kaupleja teavitamiskohustust täita nii, et ta edastab teksti kujul 1 lisas ette nähtud taganemise näidisjuhendi, mis on nõuetekohaselt täidetud. Taganemise näidisjuhend sisaldab järgmist märkust: „Taganemisõiguse kasutamiseks teavitage

meid (2) oma otsusest [lk 5] taganeda käesolevast lepingust ühemõttelise avaldusega (nt posti, faksi või e-postiga saadetud kiri).“ Täitmisjuhendis on punkti 2 kohta märgitud: „Palun kandke siia oma nimi, aadress ning olemasolu korral telefoninumber, faksinumber ja e-posti aadress.“

- 10 Eespool esitatud sätetega on Saksa õigusesse üle võetud direktiivi 2011/83/EL artikli 6 lõike 1 punkt h ja lõige 4 koosmõjus I lisa A osaga ning seepärast tuleb neid sätteid tõlgendada kooskõlas viidatud õigusnormidega. Seejuures tuleb arvesse võtta, et vastavalt direktiivi artiklile 5 ja põhjendusele 7 on direktiivi 2011/83/EL eesmärk täielikult ühtlustada sellega hõlmatud tarbijakaitseaspektid. Seega ei või liikmesriigid selles valdkonnas säilitada ega kehtestada rangemaid ega vähem rangeid õigusnorme [...]. Käesolevas asjas kõne all olevad direktiivi sätted kattuvad põhiosas asjaomaste Saksa õiguse sätetega ja on sõnastatud järgmiselt:
- 11 Direktiivi 2011/83/EL artikli 6 lõike 1 punkti h kohaselt teeb kaupleja enne tarbija sidumist kauglepingu või väljaspool äriruume sõlmitava lepinguga taganemisõiguse olemasolu korral tarbijale teatavaks selle õiguse kasutamise tingimused, tähtaja ja korra vastavalt artikli 11 lõikes 1 sätestatule. Direktiivi 2011/83/EL artikli 6 lõike 4 esimese lause kohaselt võib kõnealuse teabe esitada I lisa A osas sisalduvat taganemise näidisjuhendit kasutades. Direktiivi 2011/83/EL artikli 6 lõike 4 teise lause kohaselt on kaupleja teavitamiskohustuse täitnud, kui ta on esitanud selle juhendi tarbijale nõuetekohaselt täidetuna. Taganemise näidisjuhend sisaldab järgmist märkust: „Taganemisõiguse kasutamiseks teavitage meid (2) oma otsusest taganeda käesolevast lepingust ühemõttelise avaldusega (nt posti, [lk 6] faksi või e-postiga saadetud kiri).“ I lisa A osas sisalduvas täitmisjuhendis on punkti 2 kohta märgitud: „Palun kandke siia oma nimi, aadress ning olemasolu korral telefoninumber, faksinumber ja e-posti aadress.“
- 12 2. Käesoleval juhul kasutas hageja teavitamiskohustuse täitmiseks taganemise näidisjuhendit. Teabevormi selleks ette nähtud kohta jättis ta telefoninumbri kandmata, kuigi – nagu apellatsioonikohtus tuvastatud – oli tal äritegevuse raames kasutatav telefoniühendus vaieldamatult olemas. Selle kohta märkis hageja – nagu apellatsioonikohtus tuvastatud –, et ta on telefoninumbri ära näidanud impressumis; peale selle on tema kasutatav telefoninumber selgesti ja arusaadavalt esitatud tema veebisaidi avalehe alumises servas. Kassatsioonkaebuse põhjenduses viitas hageja lisaks esimese astme kohtus esitatud väitele, millele kostja vastu ei vaielnud, nimelt et ta ei sõlmi lepinguid telefoni teel; hageja leiab, et seetõttu ei pea ta telefoni teel vastu võtma ka kauglepingute tagasitäitmise eesmärgil esitatud taganemisavaldusi.
- 13 a) Seetõttu tekib küsimus, kas telefoninumber on direktiivi 2011/83/EL I lisa A osas viidatud taganemise näidisjuhendi täitmisjuhendi tähenduses „olemas“, kui kaupleja näitab telefoninumbri ära impressumis või esitab selle selgelt ja arusaadavalt oma veebisaidi avalehel (esimene eelotsuse küsimus).

Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul tuleb sellele küsimusele vastata jaatavalt.

- 14 Kaupleja, kes näitab telefoninumbri ära impressumis või esitab selle selgelt ja arusaadavalt oma veebisaidi avalehel, jätab sellega tarbijale mulje, et tarbija saab seda telefoninumbrit kasutades astuda kauplejaga ühendusse ja esitada kauplejale avaldusi. Kui selline kaupleja ei selgita asjaomase [lk 7] märkusega, et kõnealune telefoninumber ei ole ette nähtud taganemisavalduste vastuvõtmiseks, peab ta leppima sellega, et ta on jätnud mulje, et telefonnumbrit võib kasutada ka taganemisavalduste esitamiseks. Sellisel juhul on selline telefoninumber direktiivi 2011/83/EL I lisa A osas sisalduva taganemise näidisjuhendi täitmisjuhendi tähenduses „olemas“ ja tuleb kanda taganemise näidisjuhendi ettenähtud kohta.
- 15 b) Peale selle tekib küsimus, kas telefoninumber on direktiivi 2011/83/EL I lisa A osas sisalduva taganemise näidisjuhendi täitmisjuhendi tähenduses „olemas“, kui kaupleja küll kasutab telefoniühendust äritegevuse raames, kuid muuks otstarbeks kui kauglepingute sõlmimiseks, mistõttu ei võta ta telefoni teel vastu ka kauglepingute tagasitaitmise eesmärgil esitatud taganemisavaldusi (teine eelotsuse küsimus). Eelotsusetaotluse esitanud kohtu hinnangul tuleb ka sellele küsimusele vastata jaatavalt.
- 16 Telefoninumber on direktiivi 2011/83/EL I lisa A osas viidatud taganemise näidisjuhendi täitmisjuhendi tähenduses „olemas“, kui kaupleja kasutab seda telefoninumbrit äritegevuse raames. Taganemisavalduste telefoni teel vastuvõtmisest keeldumist ei saa kaupleja põhjendada sellega, et ta ei kasuta äritegevuse raames kasutatavat telefoninumbrit kauglepingute sõlmimiseks.
- 17 Eespool antud hinnangu vastu ei räägi ka kaalutlused, mille alusel pidas eelotsusetaotluse esitanud kohus ühes „tagasihelistamissüsteemi“ puudutavas eelotsusetaotluses kaheldavaks, kas kaupleja ettevõttes on direktiivi 2011/83/EL artikli 6 lõike 1 punkti c tähenduses olemas ka sellised kaugsidevahendid, mida kasutatakse üksnes muul eesmärgil kui kauglepingute sõlmimise raames tarbijatega suhtlemiseks ([...] [lk 8][...] kohtuasi C-649/17).
- 18 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leidis viidatud kohtuasjas, et koosseisutunnuse „olemasolu korral“ sellise tõlgenduse vastu räägib see, et kaupleja, kes alustab müüki kauglepingute teel, oleks sellisel juhul faktiliselt kohustatud muutma oma töökorraldust ja koguni võtma tööle uusi töötajaid, et tagada, et seni üksnes kauplejate ja asutustega suhtlemiseks kasutatud telefoni- ja faksinumbritega saaks vastu võtta ka kauglepingute sõlmimisega seonduvaid tarbijate päringuid. Sellise kaugele ulatuva teavitamiskohustuse eeldamine tähendaks paratamatult Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 16 ja artikli 17 lõikega 1 kaitstud ettevõtlusvabaduse riivet kaupleja töökorralduse aspektist. Vähemasti siis, kui kaupleja kasutab kauglepingute sõlmimisel muid sidevahendeid, mis iseenesest vastavad direktiivi 2011/83/EL artikli 6 lõike 1 punkti c kohasele tarbija vajadusele võtta kauplejaga kiiresti ühendust ja temaga tõhusalt suhelda, on

väljendi „olemasolu korral“ tõlgendamine nii, et kaupleja peab andma teavet iga tema ettevõttes olemasoleva sidevahendi kohta, olenemata sellest, kas seda sidevahendit tema toodete turustamisel kauglepingute teel juba kasutatakse, vastuolus direktiivi 2011/83/EL põhjenduses 4 väljendatud eesmärgiga tagada tasakaal kõrgetasemelise tarbijakaitse ja kauplejate konkurentsivõime vahel [...].

- 19 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu viidatud probleemistik on seotud direktiivi 2011/83/EL artikli 6 lõike 1 punktis c sätestatud üldise lepingueelse teavitamiskohustusega, mida tarbijate võimalike päringute puhul, mis seonduvad kauglepingute sõlmimisega, peavad täitma asjaomase [lk 9] erikoolitusega töötajad. Käesolevas asjas on seevastu tegemist vaid taganemisavalduste vastuvõtmisega hageja ettevõttes ja nende dokumenteerimisega. Selline tegevus ei esita taganemisavalduse adressaadiks olevale kauplejale üldjuhul kõrgemaid nõudeid kui juhtudel, mil taganemist teatatakse kirja teel või kaupa asjaomase selgitusega tagasi saates. Käesolevas asjas ei esine seega kahtlusi, mis andsid [...] [kohtuasjas C-649/17] eelotsusetaotluse esitanud kohtule alust esitada eelotsusetaotlus küsimuse kohta, kas tuleb asuda seisukohale, et kaupleja ettevõttes on olemas ka sellised sidevahendid, mida kaupleja on seni kasutanud üksnes muul otstarbel, näiteks kauplejate või asutustega ühendusse astumiseks.

[...]